

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет інформаційних технологій, обліку та фінансів
Кафедра фінансів і кредиту

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ПАРУБОК Ірина Русланівна

УДК 336.7

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

«Розвиток ринку банківських платіжних карток в Україні»

072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Подається на здобуття освітнього ступеня «бакалавр»

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

_____ Ірина ПАРУБОК

Керівник роботи
СТОЙКО Олег Якович
к. е. н., доцент

Житомир – 2025

Робота виконана на кафедрі фінансів і кредиту Поліського національного університету

Рецензент:

доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Поліського національного університету, к. е. н., доц. ЦЕГЕЛЬНИК Ніна Іванівна.

Висновок комісії за результатами попереднього захисту:

допустити до захисту

Голова комісії _____ Олександр ВІЛЕНЧУК

Висновок кафедри фінансів і кредиту за результатами попереднього захисту:
допустити до захисту.

Протокол засідання кафедри фінансів і кредиту № __ від «__» червня 2025 р.

В. о. завідувача кафедри фінансів і кредиту _____ Лариса НЕДІЛЬСЬКА

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **Ірина Русланівна ПАРУБОК** захистила кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____,

за університетською шкалою _____

Секретар ЕК _____ Тетяна ТОВСТУХА

«__» червня 2025 р.

АНОТАЦІЯ

Парубок І. Р. Розвиток ринку банківських платіжних карток в Україні.
– Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». – Поліський національний університет, 2025.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретико-методологічні засади та практичні аспекти розвитку ринку банківських платіжних карток. Оцінено сучасний стан і ключові чинники, що впливають на трансформацію цієї сфери. Визначено пріоритетні напрями оптимізації ринку та здійснено прогноз основних тенденцій у сфері платіжних карток.

Ключові слова: банківські платіжні картки, платіжні інструменти, ринок банківських платіжних карток, готівкові розрахунки, безготівкові розрахунки, платіжна інфраструктура.

SUMMARY

Parubok I. R. Development of the bank payment card market in Ukraine. – Qualification work in the form of a manuscript.

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in specialty 072 «Finance, Banking and Insurance». – Polissia National University, Zhytomyr, 2025.

The qualification work examines the theoretical and methodological foundations and practical aspects of the development of the bank payment card market. The current state and key factors influencing the transformation of this area are assessed. Priority areas for market optimization are identified and the main trends in the payment card sector are forecasted.

Keywords: bank payment cards, payment instruments, bank payment card market, cash payments, non-cash payments, payment infrastructure.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1. Теоретичні аспекти розвитку ринку банківських платіжних карток.....	7
Висновки до розділу 1	12
Розділ 2. Сучасний стан розвитку ринку банківських платіжних карток в Україні	13
Висновки до розділу 2	20
Розділ 3. Пріоритетні напрями вдосконалення ринку банківських платіжних карток в Україні.....	221
Висновки до розділу 3	245
Висновки	267
Список використаних джерел	29
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. В умовах стрімкої цифрової трансформації економіки та зростаючого попиту на зручні фінансові послуги ринок банківських платіжних карток в Україні відіграє дедалі важливішу роль. Сьогодні платіжні картки є не лише засобом безготівкових розрахунків, а й універсальним інструментом доступу до банківських продуктів і сервісів, що істотно полегшує фінансову взаємодію між учасниками ринку. Активне впровадження новітніх технологій, зміна споживчих звичок та підвищення довіри до електронних платіжних засобів спричиняють позитивну динаміку у розвитку цього сегмента. Разом з тим, розвиток ринку супроводжується певними викликами – необхідністю посилення захисту персональних даних, удосконалення регуляторної бази та підвищення рівня обізнаності громадян щодо безпечного користування платіжними картками.

Тому аналіз поточного стану ринку банківських платіжних карток є важливим кроком для виявлення актуальних тенденцій, проблем і формування ефективних стратегій подальшого зростання у фінансовому секторі України. До науковців, які аналізують стан і динаміку розвитку ринку платіжних карток в нашій державі, належать: Бублик Є. О., Волкова Н. І., Дзюблюк О. В., Дячук В. В., Євдокімова М. О., Катюха К. О., Корецька Н. І., Легкоступ І. І., Литвинчук І. В., Морозова Г. С., Назаренко Т. П., Нетребчук Л. О., Плісак Т. О., та ін. Незважаючи на велику кількість досліджень проблем становлення ринку банківських карток та визначення пріоритетних напрямів його розвитку залишається завжди актуальним питанням.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретико-методичні засади функціонування ринку платіжних карток і формування практичних пропозицій для подальшого розвитку.

Для виконання мети дослідження поставлено такі основні **завдання**:

- розглянути сутність банківських платіжних карток;
- дослідити характерні ознаки ринку карткових платіжних систем;
- оцінити нинішній стан індустрії платіжних карток в Україні;

- оцінити вплив основних чинників на ринок карткових платіжних продуктів банків;
- обґрунтувати пріоритетні напрями вдосконалення платіжних сервісів українських банків;
- виконати аналітичне прогнозування розвитку індустрії платіжних карток у вітчизняному банківському секторі.

Об’єктом дослідження є процес функціонування ринку платіжних карток.

Предметом дослідження виступають методичні, концептуальні та практичні складові ринку платіжних карток в Україні.

Методи дослідження. В процесі підготовки кваліфікаційної роботи використовувався *абстрактний підхід*, який дозволив дослідити та узагальнити існуючі підходи до функціонування ринку платіжних карток, *аналітичний метод*, який дав можливість здійснити всебічний аналіз впливу основних чинників на ринок банківських платіжних карток, *метод узагальнення*, що забезпечив систематизацію та узагальнення отриманих результатів функціонування ринку платіжних карток. Також були застосовані *системний* та *візуальний (графічний)* підходи для кращого представлення інформації.

Перелік публікацій автора за темою дослідження. Ключові положення роботи знайшли відображення у виступах автора на тему:

1) Аналіз платіжної інфраструктури та платіжних карток в Україні. Студентські наукові читання 2024 : матеріали конференції першого туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт Поліського національного університету, 28 листопада 2024 р.

2) Пріоритетні напрями вдосконалення ринку платіжних карток в Україні. Розвиток системи обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в Україні» : теорія, методологія, організація : збірник тез доповідей учасників XXIII Всеукр. студ. конф. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2025.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (47 найменувань). Основну частину роботи викладено на 24 сторінках комп’ютерного тексту. Ілюстративний матеріал дослідження представлено у вигляді 4 таблиць і 8 рисунків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК

Розвиток інформаційних технологій та вдосконалення цифровизації впливають на банківську систему України, забезпечують процес зменшення використання готівкового обігу та розширення сфери безготівкового обігу з використанням електронних грошей, платіжних та смарт-карт.

Банківська платіжна картка є інструментом віддаленого доступу до банківських рахунків та розвитку безготівкових платіжних операцій, яке сприяє задоволенню вимог суспільства до доступності, оперативності та вдосконалення розрахункових операцій [11]. Користування платіжними картками сприяє зниженню обсягу готівки в обігу, підвищує стабільність національної валюти та загальну економічну стабільність країни [25].

Розрахунки з використанням платіжних карток дають змогу збільшити кількість наданих банківських послуг, ресурсів в іноземній та в національній валютах (рис.1.1).

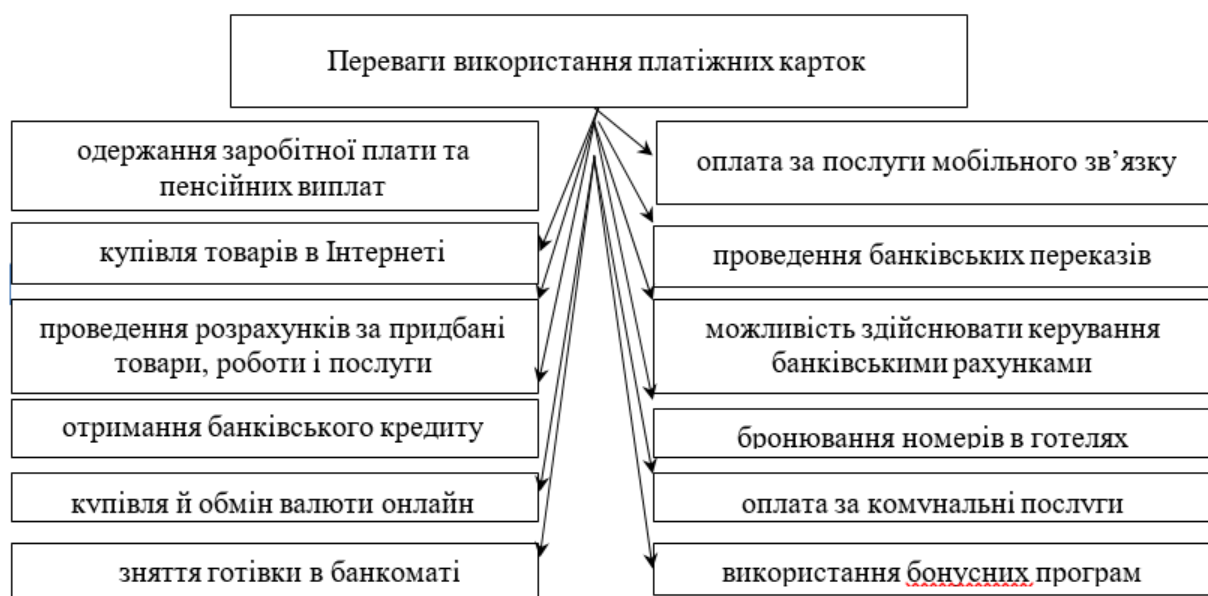

Рис. 1.1. Переваги використання платіжних карток клієнтами банку

Джерело: наведено за даними [6]

Аналіз теоретичних досліджень платіжних карток засвідчує наявність різних визначень банківської платіжної картки в науковій літературі (додаток А).

Банківська платіжна картка, за визначенням фінансової енциклопедії, є е пластиком носієм, що слугує засобом ідентифікації її власника і дозволяє йому проводити безготівкові платежі за товари та послуги, а також отримувати готівкові кошти [20].

Платіжна карта, відповідно до Закону України «Про платіжні послуги», являє собою електронний інструмент платежу, що випускається у формі пластикової або іншої картки відповідно до встановлених законодавством норм [39].

Кредитні картки вперше з'явилися у Сполучених Штатах на початку ХХ століття в умовах стрімкого розвитку споживчого кредитування. Їх основне призначення полягало в підтвердженні платоспроможності власника за межами установи, що їх емітувала. Історичні етапи становлення та еволюції банківських платіжних карток детальніше подано в додатку Б.

Банки відіграють ключову роль у наданні фінансових послуг, пов'язаних з випуском і обслуговуванням платіжних карток. До основних функцій банків у цій сфері належать емісія карток, еквайрингове обслуговування та видача готівкових коштів за допомогою карткових продуктів.

В Україні право на випуск платіжних карток мають лише ті банківські установи, які отримали відповідну ліцензію Національного банку України та уклали угоди з національними та міжнародними платіжними системами.

Переваги й обмеження використання банківських карток для безготівкових розрахунків розглянуто у додатку В.

Електронні платіжні інструменти у вигляді карток класифікують за низкою характеристик, ключові з яких подано на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Класифікація платіжних карток

Джерело: сформовано за даними [4]

Сучасна банківська система пропонує різноманітні типи платіжних карток, які відрізняються за функціональністю, статусом та способом використання. Крім стандартних карток, що забезпечують базові розрахункові операції, існують також основні картки (наприклад, Visa Classic, Mastercard Standard), які є універсальним інструментом для щоденних фінансових операцій. Для клієнтів із підвищеними вимогами пропонуються преміальні картки: золоті (Visa Gold, Mastercard World), платинові (Visa Platinum, Mastercard World Platinum), а також елітні продукти, такі як Visa Infinity, Visa Signature, Mastercard Black Edition, World Elite, що передбачають додаткові привілеї та розширений набір послуг. Окрему категорію становлять безконтактні картки, які використовують технологію радіочастотного обміну даними на відстані до 5 см, що значно пришвидшує процес оплати. Також набувають популярності віртуальні картки, що існують виключно в цифровому форматі, мають усі необхідні реквізити для здійснення онлайн-платежів і є зручним інструментом для електронної комерції.

Таким чином, платіжні картки не лише підвищують зручність користування банківськими послугами, а й сприяють стабільності грошового обігу,

виступаючи важливим елементом у забезпеченні безперервності та ефективності фінансових операцій.

У сучасних умовах ринок платіжних карток можна охарактеризувати як інституційно організовану систему економічних взаємовідносин між суб'єктами, які здійснюють розробку, впровадження, обслуговування та використання платіжних карткових інструментів. Він охоплює як процеси емісії та еквайрингу, так і надання супутніх фінансових послуг [33]. На думку Ш. Р. Бикмаєва, ринок платіжних карток представляє собою систему економічних взаємовідносин між усіма учасниками, що беруть участь у процесах їх випуску, циркуляції та подальшого обслуговування. Корецька Н. І. та Збирун Д. В. трактують ринок платіжних карток як систему відносин, що охоплює операції з оплатою товарів і послуг, виконання фінансових зобов'язань, а також здійснення готівкових розрахунків [20].

Узагальнюючи наукові підходи, ринок платіжних карток доцільно розглядати як особливий сегмент фінансового ринку, в межах якого формується попит і пропозиція на послуги, що реалізуються через інструмент платіжної картки, яка виступає засобом доступу до грошових коштів та розрахункових операцій.

У табл. 1.2 відображено ключові стадії розвитку українського ринку платіжних карток.

Таблиця 1.2

Ключові стадії розвитку ринку платіжних карток в Україні

Етапи	Характеристика
1969–1986 рр.	Започаткування приймання платежів Держкомітетом СРСР з іноземного туризму за посередництва ВАТ «Інтурист»
1987–1990 рр.	Торгові підприємства обслуговувалися з використанням карток Visa та Europay через систему еквайрингу, організовану «Інтурсервісом».
1991–1995 рр.	Встановлення агентських договорів з міжнародними платіжними системами, розвиток власних платіжних платформ українськими банками та заснування міжбанківського ЗАТ «Укркарт».
1996 р. – поточний час	Інтенсивне розширення ринку платіжних карток внаслідок впровадженню національної платіжної системи «Простір»

Джерело: наведено за даними [46]

На ринку платіжних карток виділяють дві незалежні категорії користувачів платіжних послуг: власники карток, торгові й обслуговуючі структури, які приймають карткові платежі.

Основні ознаки ринку платіжних карток представлені в табл. 1.3 згідно з дослідженнями фахівців.

Цілісність	• включає лише елементи, що відповідають встановленим вимогам і критеріям.
Універсальність	• платіжні картки є універсальним засобом платежу без обмежень чи преференцій.
Стабільність	• проявляється у стійкості до політичних і економічних криз та тривалості існування інструментів.
Безпека	• платіжні системи забезпечують стандарти безпечного проведення транзакцій.
Ефективність	• визначається швидкістю та економічністю операцій з картками.
Інтегрованість	• ринок платіжних карток є частиною міжнародної фінансової системи.
Сконцентрованість	• ринок в Україні зосереджений у кількох великих банках (ПриватБанк, Ощадбанк, Райффайзен банк Аваль, Укрсиббанк, ПУМБ тощо).
Технологічність	• ринок залежить від високотехнологічних рішень і обладнання.

Рис. 1.3. Головні особливості ринку платіжних карток

Джерело: складено за даними [33]

Переваги використання платіжних карток різними суб'єктами наведено в додатку Г.

А оцінити ринок платіжних карток можна за такими напрямками: оцінювання масштабів ринку; оцінювання інфраструктури ринку; оцінювання розвитку карткових розрахунків (додаток Д).

Отже, ринок платіжних карток безперервно розвивається завдяки впровадженню інноваційних технологій, які виступають ключовими чинниками ефективності банків - основних учасників платіжної інфраструктури. Саме ці інновації визначають майбутній спектр послуг і продуктів, що пропонуються клієнтам.

Висновки до розділу 1

1. Встановлено, що банківська платіжна картка виступає засобом дистанційного доступу до банківських рахунків і сприяє розвитку безготівкових платежів, задовольняючи суспільний попит на зниження вартості, підвищення швидкості та покращення якості розрахункових операцій.

2. Визначено, що випуск платіжних карток в Україні здійснюють лише банки, які пройшли ліцензування Національним банком України та уклали контракт з національною і міжнародною платіжною системою.

3. Обґрунтовано, що ринок платіжних карток є системою економічних взаємин, що охоплює координацію створення платіжних інструментів і послуг, формування цін на них та надання їх користувачам. Цей ринок вирізняється швидким зростанням емісії карток, збільшенням обсягів транзакцій, розширенням асортименту послуг та підвищенням фінансової обізнаності населення, а також постійно розвивається завдяки впровадженню сучасних інновацій.

РОЗДІЛ 2
СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ
ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УКРАЇНІ

Ринок платіжних карток стрімко розширюється та ефективно діє на роботу інноваційних банківських послуг. Комерційні банки, які функціонують в Україні надають своїм клієнтам можливість відкриття різних видів платіжних карток.

У 2024 році відбулося збільшення кількості платіжних карток, зокрема завдяки емісії в рамках державних програм соціальної підтримки населення, таких як «Національний кешбек», «Зимова єПідтримка» та «єКнига». Дані про кількість карток, випущених українськими банками та фінансовими установами, наведені в додатку Ж. Найактивнішими емітентами є ПриватБанк, Універсал Банк та Ощадбанк. У додатку З подано рейтинг ТОП-10 банків за обсягами випуску платіжних карток.

Рівень розвитку ринку платіжних карток на сьогодні є орієнтиром, за яким можна визначити інтенсивність розвитку банківської діяльності та фінансову грамотність жителів країни. Тому банки наразі придають надзвичайну увагу збільшенню кількості клієнтів та випуску різних видів платіжних карток. Аналіз кількості та видів платіжних карток в Україні наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Кількість та питома вага окремих видів платіжних карток в Україні

Види	2021 р.		2022 р.		2023 р.		2024 р.	
	млн шт.	%	млн шт.	%	млн шт.	%	млн шт.	%
Активні платіжні картки	40,3	60,1	46,3	57,7	52,1	54,8	58,8	53,3
Безконтактні платіжних карток	20,0	29,9	26,1	32,5	30,6	32,2	35,0	31,7
Токенізовані платіжні картки	6,7	10,0	7,9	9,8	12,4	13,0	16,5	15,0
Разом	67,0	100,0	80,3	100,0	95,1	100,	110,3	100,0

Джерело: складено за [32; 40]

Аналіз даних табл. 2.1 засвідчує суттєве зростання загальної кількості платіжних карток в Україні з 67,0 млн у 2021 році до 110,3 млн у 2024 році. Попри зниження питомої ваги активних карток з 60,1% до 53,3%, їх кількість зросла на 18,5 млн одиниць. Безконтактні картки також демонструють стабільне зростання – з 20,0 до 35,0 млн, з часткою близько 30–32%. Найшвидше зростає кількість токенизованих карток: з 6,7 млн у 2021 р. до 16,5 млн у 2024 р. Їх питома вага збільшилася з 10,0% до 15,0%, що свідчить про активне впровадження цифрових платіжних технологій. Загалом структура ринку змінюється на користь інноваційних та безконтактних рішень. Це підтверджує тенденцію до цифровізації платіжної інфраструктури України.

Також можна побачити збільшення кількості токенизованих банківських платіжних карток, кількість яких у 2024 р. збільшилася до 16,5 млн шт.

Переорієнтація на цифрову національну економіку стимулює покращення та модернізацію платіжних процесів, а також веде до скорочення використання готівкових коштів у розрахунках. В додатку К наведено кількість й обсяг операцій, які виконуються за допомогою банківських платіжних карток в нашій країні за 2019–2024 рр.

Вивчивши дані додатку, можна констатувати, що кількість операцій із застосуванням банківських платіжних карток продовжує збільшуватись. У 2024 році їх загальна кількість досягла 7 817,1 млн одиниць, а сума проведених транзакцій склала 5 091,7 млрд грн, що відповідно на 30,4 % та 28,6 % перевищує показники 2023 року. Окрім того, частка безготівкових операцій із використанням платіжних карток у 2024 році зросла на 35,1 % і склала 90,1 % від усієї кількості карткових операцій.

На стан ринку платіжних карток в нашій державі має вплив збільшення електронних платежів внаслідок популяризації міжнародних електронних платіжних систем, таких як Visa, Mastercard та PayPal та впровадження національної системи електронних платежів Простір. Склад платіжних систем на

українському ринку банківських карток представлено на рисунку 2.1.

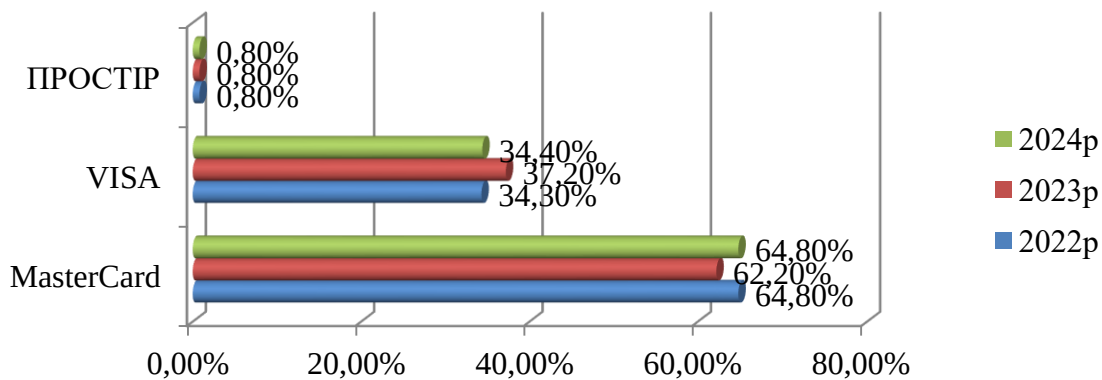

Рис. 2.1. Структура платіжних систем на вітчизняному ринку банківських платіжних карток, %

Джерело: складено за [32; 40]

Згідно з даними рис. 2.1, у структурі платіжних систем домінують картки MasterCard, які у 2024 році займали 64,8 % загального обсягу. Це на 3,7 % менше, ніж у 2022 році, але на 2,6 % більше порівняно з попереднім роком. Частка платіжних карток VISA у 2024 році становила 34,4 %, що трохи перевищує показник 2022 року на 0,1 %, але знизилась на 2,8 % у порівнянні з 2023 роком. Платіжна система «Простір» у 2024 році склала лише 0,8 % від загального обсягу.

На відміну від швидкого збільшення популярності цифрових гаманців та А2А-платежів, платіжні картки лишаються основним розрахунковим методом, який здійснюється за рахунок токенизованих платежів через Apple Pay та Google Pay, що забезпечує онлайн-розрахунки зручністю.

У 2024 р., незважаючи на складні умови повномасштабної війни, люди продовжують активно використовувати безготівкові розрахунки через платіжні картки. Всього за картками, випущеними українськими банками та фінансовими установами, здійснено 8 654,4 млн операцій на суму 6 577,4 млрд грн. При цьому готівкові операції становили 2 333,9 млрд грн, безготівкові – 4 243,5 млрд грн, включаючи платежі в торговельних мережах, оплату товарів і послуг в онлайн-

режимі , перекази між картками. Детальні дані щодо обсягів операцій за 2024 рік наведені на рис. 2.2.

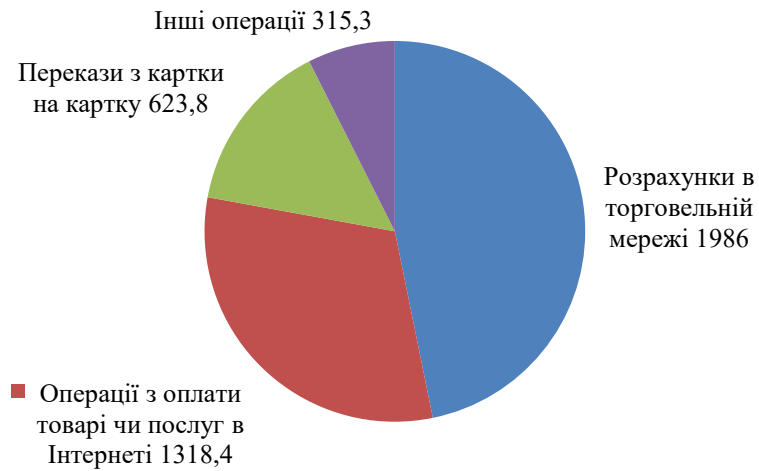

Рис. 2.2. Обсяги операцій із застосуванням платіжних карток у 2024 р., млрд грн

Джерело: складено за [32; 40]

Згідно з даними, наведеними на рис. 2.2, найбільший обсяг операцій припадає на розрахунки в торговельних точках.

На рис. 2.3 показано кількість безготівкових транзакцій, здійснених за допомогою платіжних карток.

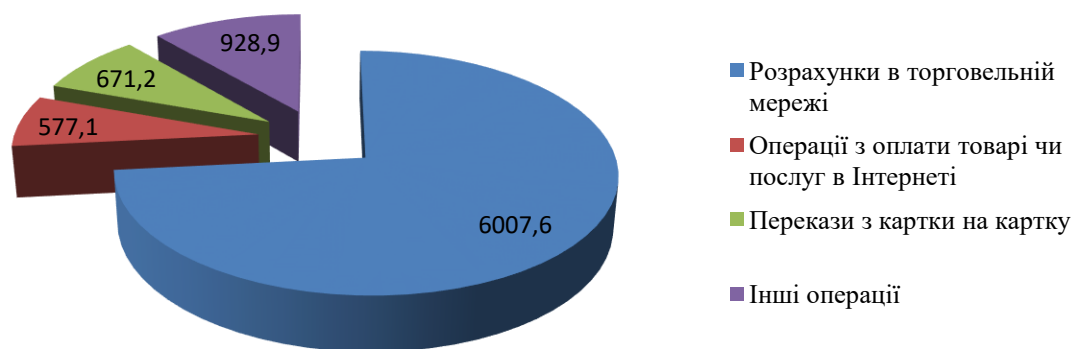

Рис. 2.3. Обсяг операцій із застосуванням платіжних карток у 2024 році, млн шт.

Джерело: складено за [32; 40]

Інформація з рис. 2.3 демонструє, що обсяг безготівкових операцій становить 8 184,8 млн, при цьому найбільша частка припадає на розрахунки в торговельній мережі.

Зростання кількості платіжних терміналів у торгових компаніях, поширення інтернет-банкінгу, а також оплата комунальних і інших послуг із застосуванням банківських платіжних карток суттєво вплинули на приріст обсягів ринку банківських карток. Така ситуація є свідченням довіри користувачів до банківських платіжних карток. Зміни у структурі використання платіжних карток в Україні ілюструє рис. 2.4.

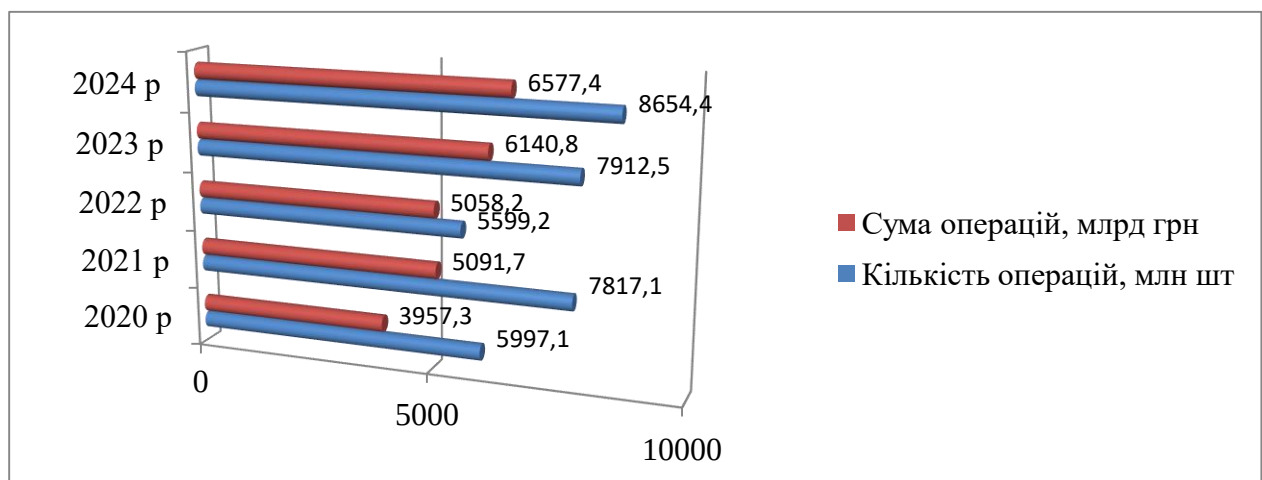

Рис. 2.4. Динаміка структури використання платіжних карток в Україні за 2020 –2024 рр.

Джерело: складено за [32; 40]

Дані рис. 2.4 показують, що в структурі використання платіжних карток за 2020- 2024 рр найбільше їх використовували в 2024 р, а саме: сума операцій з платіжними картками становила 8654,4 млрд грн, а кількість – 6577,4 млн шт.

Безготівкові розрахунки динамічно зростають, активно розвивається використання NFC технологій, що зі значним відривом лідирує у порівнянні з іншими способами карткових розрахунків.

Використання платіжних карток стають все більше популярними. ПриватБанк планує здійснювати до кінця 2025 р. безкоштовне надсилання платіжних карток у всіх регіонах України та за її межами – у 48 країнах,

користувачам в яких закінчився термін дії картки або бажають відкрити нову через Приват24.

Транзакції із застосуванням різних форматів банківських карток за 9 місяців 2024 р. наведено в додатку Л.

Вимоги часу передбачають формування сучасного ринку платіжних карток, з врахуванням подальшого вдосконалення інформаційних технологій; збільшення кількості придбаних товарів в Інтернет-магазинах; послуг Інтернет-банкінгу; обмеження щодо використання готівки ставлять умови перед населенням щодо заощаджень у безготівковій формі.

Банківські картки демонструють вищу платоспроможність, як інструмент збереження фінансових ресурсів, а також забезпечує підвищений рівень довіри з боку учасників ринку. При цьому спостерігається стійке зростання частки операцій у безготівковій формі, що зумовлено більшою цифровою грамотністю нового покоління користувачів і формуванням попиту на сучасні фінансово-платіжні сервіси.

Важливим елементом стратегії розвитку ринку платіжних карток в Україні є реалізація сучасних технологічних платіжних рішень і банківських продуктів. Це створює потребу в проведенні детального аналізу та оцінки поточного стану і трендів розвитку цього ринку (додаток М).

Перспективи розвитку ринку платіжних карток визначаються низкою аспектів, з-поміж яких домінують модернізація технологічної інфраструктури, законодавче регулювання, запобігання шахрайству, захист учасників ринку, підвищення якості послуг та ефективність маркетингових заходів, а також процес цифровізації фінансової сфери. Для загальної оцінки стану ринку платіжних карток необхідно не лише виконувати кількісні аналізи, а й враховувати якісні характеристики отриманих результатів [33].

Аналіз показників табл. 2.2 свідчить про стабільне зростання ринку платіжних карток в Україні у 2022–2024 рр. Кількість емітованих карток зросла з 46 до 58 млн, при зменшенні кількості банків-учасників. Зміцнюється інфраструктура: зростає забезпеченість банкоматами й терміналами, а

співвідношення між ними вказує на пріоритет безконтактних розрахунків. Коефіцієнт використання карток як інструменту безготівкових платежів збільшився з 11,50 до 17,43. Зниження середньої суми безготівкових операцій на фоні зростання загального обсягу свідчить про збільшення повсякденного використання карток. Натомість середня сума готівкових операцій зростає, що може означати зменшення кількості зняттів із карт.

Таблиця 2.2

Показники оцінювання ринку платіжних карток

Показник	Роки		
	2022	2023	2024
1. Оцінка ринкового потенціалу			
кількість емітованих платіжних карток, млн шт	46	52	58
чисельність банків – учасників ринку, шт	67	63	61
обсяг карток на одного мешканця	2,68	3,05	4,13
середній обсяг емісії карток на один банк	1,64	1,83	2,16
частка активних платіжних карток	0,41	0,45	0,44
2. Оцінка інфраструктури ринку			
обсяг банкоматів на одного мешканця	0,00038	0,00042	0,00049
обсяг терміналів на одного мешканця	0,00082	0,00119	0,00155
співвідношення кількості терміналів та банкоматів	2,1595	2,8442	3,1602
3. Оцінка розвитку карткових розрахунків			
коефіцієнт використання карток, як засобу безготівкових платежів	11,50	14,36	17,43
обсяги безготівкових операцій населення, проведених через банкомати	125,49	196,06	255,78
обсяги безготівкових операцій населення, здійснених через платіжні термінали	14759,38	16456,51	16481,68
обсяги готівкових операцій населення через банкомати	28730,7	32611,9	29884,2
середня сума безготівкових операцій	677,54	538,04	518,46
середня сума готівкових операцій	3500,55	4192,32	4969,97

Джерело: складено за [32; 40]

Широке впровадження безготівкових розрахунків вимагає не лише розвитку платіжної інфраструктури, а й підвищення фінансової обізнаності населення. Ефективність інфраструктури значною мірою залежить від зацікавленості торговельних і сервісних підприємств у стимулюванні безготівкових платежів. Зручна платіжна система сприяє сталому розвитку ринку, підтримуючи як бізнес, так і споживачів. Важливо також формувати довіру до платіжних інструментів і впроваджувати сучасні маркетингові рішення. Необхідно постійно удосконалю-

вати захист карток від шахрайства та застосовувати нові організаційні механізми для зміцнення грошової системи. Також потрібно досліджувати фактори, які гальмують розвиток платіжного ринку на державному рівні, і одночасно впроваджувати сучасні технології, запозичуючи найкращі міжнародні практики. Це сприятиме створенню інноваційних продуктів та активізації розвитку ринку платіжних карток.

Висновки до розділу 2

1. Встановлено, що український ринок платіжних карток демонструє швидке зростання. У 2024 році збільшилася кількість випущених карток, значною мірою завдяки державним програмам соціальної підтримки населення, таким як «Національний кешбек», «Зимова єПідтримка» та «єКнига».

2. Визначено зростання активних банківських карток в 2024 р. порівняно з 2021 р. (на 18,5 млн шт.). На позитивну динаміку ринку платіжних карток в нашій державі істотно впливає збільшення обсягів електронних платежів внаслідок активного поширення міжнародних цифрових платіжних систем, а саме: Visa, Mastercard, PayPal та Простір.

3. Встановлено за результатами комплексного аналізу вітчизняного ринку платіжних карток, що їх кількість на одного мешканця перевищує одиницю і вказує на те, що ринок перебуває на етапі розвитку (у розвинених країнах цей показник коливається від 1 до 3).

4. Виявлено, що кількість банкоматів на одного мешканця в Україні залишається низькою, проте спостерігається поступове збільшення, що свідчить про недостатній розвиток банківської інфраструктури в країні. Водночас спостерігається значне зростання POS-терміналів, що стимулює зростання обсягів безготівкових операцій та скорочення обсягів операцій зі зняття готівки.

РОЗДІЛ 3

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РИНКУ БАНКІВСЬКИХ ПЛАТІЖНИХ КАРТОК В УКРАЇНІ

В Україні створено сприятливі умови для розвитку ринку банківських платіжних карток, проте важливо зосередитись на розширенні послуг через впровадження інноваційних рішень. Перспективними є безконтактні картки з технологією NFC, мультирахункові та міжнародні передплачені картки, а також чипові картки з додатковими сервісами. Особливу ефективність демонструють кобрендингові проекти з торговельними мережами, які сприяють зростанню обсягів транзакцій. Запровадження таких інструментів сприятиме залученню нових клієнтів, підвищенню лояльності користувачів і посиленню конкурентних позицій банків. Вимоги часу передбачають формування сучасного ринку платіжних карток, з урахуванням: подальшого вдосконалення інформаційних технологій; збільшення кількості придбаних товарів в Інтернет-магазинах; послуг Інтернет-банкінгу; обмеження щодо використання готівки ставлять умови перед населенням щодо заощаджень у безготівковій формі.

Вдосконалення ринку платіжних карток активізує стрімке збільшення безготівкових операцій, що зменшує кількість операцій зі зняття готівки. У 2024 році частка за сумою безготівкових операцій з використанням платіжних карток становили 64,5 % від усієї суми операцій із картками., а за кількістю безготівкові операції зросли до 94,6 %. Це свідчить про те, що навіть зараз більшість громадян України віддають перевагу безготівковим операціям із використанням платіжних карток. Пріоритетні напрями вдосконалення ринку платіжних карток передбачають такі заходи:

- вдосконалити законодавчу базу щодо проведення розрахунків, використовуючи платіжні картки;
- виявити правила використання касових апаратів при проведенні розрахунків;
- зменшити розміри тарифів на обслуговування платіжних карток;

- збільшити використання миттєвих платежів Instant Payments або Fast Payments;
 - заохочувати кредитні організації до використання безготівкових розрахунків;
 - на перспективу впровадити заміну готівкових коштів інструментами безготівкового обігу;
 - поширення штучного інтелекту, відкритого банкінгу, Tap to Phone, цифрових гаманців, De-Fi;
 - застосування бонусних програм;
 - використання зарубіжного досвіду у сфері платіжних послуг;
 - оптимізація витрат на управління готівковим обігом;
 - покращення забезпечення безпеки платіжних карток від шахрайських схем;
 - подальше вдосконалення вітчизняної платіжної системи «Простір».
- [25].

Підхід вдосконалення платіжних послуг в умовах невизначеності має вагомий вплив на перспективи розвитку ринку платіжних карток в Україні [8]. Її метою є розробка дієвої, надійної та сучасної платіжної інфраструктури, що націлена на гарантування безпеки, швидкості та надійності банківських операцій, що буде досягнуто шляхом виконання поставленої мети за допомогою використання відповідних інструментів, зокрема: покращення рівня фінансової обізнаності населення; методів здійснення фінансових операцій та удосконалення інноваційних фінтех-компаній; підходів до впровадження передових технологій; оптимізації правового регулювання; розширення світового охоплення банківських послуг [8].

Для прогнозування перспектив розвитку ринку банківських платіжних карток в Україні на 2025 рік були застосовані статистичні дані Національного банку України за період з 1 січня 2022 року до 31 грудня 2024 року (з урахуванням пропуску інформації у лютому–травні 2022 року через

повномасштабне вторгнення Росії), що дозволило сформуванати прогностний сценарій розвитку (табл. 3.1).

Дані табл. 3.1 показують, що на основі прогнозування кількості банківських платіжних карток та активних платіжних карток на 2025 рік їх прогнозна кількість становитиме 137 млн шт та 60 млн шт відповідно, враховуючи наступні фактори: політична ситуація, впровадження інновацій, фінансова грамотність населення, застосування штучного інтелекту.

Таблиця 3.1

**Прогнозування кількості банківських платіжних карток з
урахуванням факторів впливу у 2025 р.**

Показники	Роки				Фактори впливу				Прогноз на 2025 р.
	2022	2023	2024 (очіку вані результати)	Середнє значення	Політична ситуація, 4%	Впровадження інновацій, 6%	Фінансова грамотність населення 3%	Впровадження штучного інтелекту, 2%	
Банківські платіжні картки, млн шт	110	115	132	119	4,76	7,14	3,57	2,38	137
Активні платіжні картки, млн шт	46	52	58	52	2,08	3,12	1,56	1,04	60

Джерело: складено автором

Ілюстративне зображення прогнозованої кількості банківських платіжних карток наведено на (рис. 3.1).

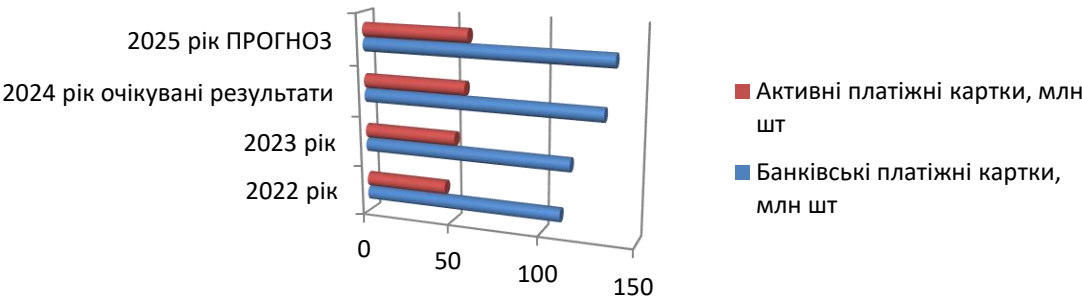

Рис. 3.1. Прогнозування обсягів платіжних карток в Україні на 2025 р.

Джерело: складено автором

Планування на основі прогнозу розвитку ринку банківських карткових платежів є важливою частиною управління у сучасній фінансовій сфері. Воно дає можливість банкам і фінансовим установам своєчасно реагувати на трансформації у споживчих пріоритетах, технологічних інноваціях та ринковій кон'юнктурі. Аналіз тенденцій використання платіжних карток у різних галузях економіки, а також оцінка впливу новітніх технологій, таких як безконтактні платежі та мобільні додатки, допомагають передбачити поведінкові зміни клієнтів і адаптувати фінансові продукти відповідно до їхніх потреб.

Важливо, щоб банки не лише впроваджували інновації, а й активно відстежували сучасні тренди, щоб своєчасно оптимізувати свої сервіси. Застосування прогнозування дозволяє фінансовим установам залишатися конкурентоспроможними, розширювати клієнтську базу та пропонувати актуальні послуги, які відповідають сучасним викликам і потребам ринку.

Отже, прогнозування тенденцій у сфері банківських карткових платежів є необхідним інструментом для розроблення дієвого механізму реалізації концепції розвитку. Воно гарантує не тільки зростання рівня обслуговування клієнтів, а й забезпечує стабільність і розвиток фінансового сектору загалом, що вкрай важливо в умовах постійних технологічних змін і зростаючої конкуренції.

Висновки до розділу 3

1. Досліджено, що використання платіжних карток дає змогу адаптувати банківські послуги для потреб цифрової економіки і забезпечити максимальне розширення сфери безготівкових розрахунків. Дієві заходи щодо вдосконалення ринку платіжних карток підвищують якість карткового обслуговування, розв'язують проблеми, пов'язані з необхідністю застосування інноваційних технологій і сервісів, регулюють монополізм на ринку платіжних операцій, покращують платіжну інфраструктуру, а також усувають недоліки у роботі фінансового сектора.

2. Визначено прогнозовану кількість банківських карткових продуктів та діючих карток у 2025 р., яка становитиме відповідно 137 млн шт та 60 млн шт, враховуючи вплив таких факторів як політична ситуація, впровадження інновацій, фінансова обізнаність населення, використання штучного інтелекту.

3. Встановлено, що пріоритетними напрямками вдосконалення ринку платіжних карток є: скорочення тарифів за обслуговування платіжних карток; підвищення популярності миттєвих платежів Instant Payments або Fast Payments; заміна готівкових коштів інструментами безготівкового обігу; поширення штучного інтелекту, відкритого банкінгу, Tap to Phone, цифрових гаманців, De-Fi; застосування бонусних програм; зменшення витрат на обслуговування готівкового обороту; запобігання шахрайству з платіжними картками; сприяння подальшому розвитку національної платіжної системи «Простір».

ВИСНОВКИ

1. Встановлено, що банківська платіжна картка слугує засобом віддаленого доступу до рахунків клієнтів та розвитку безготівкових транзакцій, задовольняючи суспільний запит на зниження вартості, прискорення та підвищення якості розрахунків.

2. Визначено, що випуск платіжних карток в Україні здійснюють лише банки, які мають дозвіл Національного банку України на здійснення операцій та уклали договори з національними або міжнародними платіжними системами.

3. Доведено, що ринок платіжних карток є системою економічних взаємовідносин між банками, фінтех-компаніями та споживачами, що охоплює створення, просування та використання платіжних інструментів і передбачає встановлення тарифів, розвиток клієнтських сервісів і забезпечення доступу до безготівкових розрахунків. Цей ринок відзначається активним зростанням кількості емітованих карток, збільшенням обсягів транзакцій, розширенням функціональних можливостей продуктів і поступовим зростанням рівня фінансової культури серед населення. Його розвиток тісно пов'язаний із впровадженням цифрових технологій, інноваційних рішень і підвищенням зручності для користувачів.

4. Визначено, що ринок платіжних карток в Україні демонструє стрімке зростання, у 2024 році збільшилась кількість випущених карток, що частково пов'язано з емісією карток у рамках державних програм соціальної підтримки населення, таких як «Національний кешбек», «Зимова еПідтримка» та «єКнига».

5. Встановлено зростання активних банківських карток в 2024 р. порівняно з 2021 р. (на 18,5 млн шт.). На позитивну динаміку ринку платіжних карток в нашій державі істотно впливає збільшення обсягів електронних платежів внаслідок активного поширення міжнародних цифрових платіжних систем, а саме: Visa, Mastercard, PayPal та Простір.

6. Визначено за результатами комплексного аналізу вітчизняного ринку платіжних карток, що їх кількість на одного мешканця перевищує одиницю і

вказує на те, що ринок перебуває на етапі розвитку (у розвинених країнах цей показник коливається від 1 до 3).

7. Встановлено, що кількість банкоматів на одного мешканця в Україні є досить низькою, проте демонструє зростаючу тенденцію, що свідчить про недостатній розвиток банківської інфраструктури країни. Водночас спостерігається значне зростання POS-терміналів, що стимулює зростання обсягів безготівкових операцій та скорочення обсягів операцій зі зняття готівки.

8. Досліджено, що використання платіжних карток дає змогу адаптувати банківські послуги до потреб цифрової економіки і забезпечити максимальне розширення сфери безготівкових розрахунків. Дієві заходи щодо вдосконалення ринку платіжних карток підвищують якість карткового обслуговування, розв'язують проблеми, пов'язані з необхідністю застосування інноваційних технологій і сервісів, регулюють монополізм на ринку платіжних операцій, покращують платіжну інфраструктуру, а також усувають недоліки у роботі фінансового сектора.

9. Визначено прогнозовану кількість банківських платіжних карток та діючих платіжних карток на 2025 рік, яка становитиме відповідно 137 млн шт та 60 млн шт, враховуючи вплив таких факторів як політична ситуація, впровадження інновацій, фінансова грамотність населення, застосування штучного інтелекту.

10. Встановлено, що пріоритетними напрямками вдосконалення ринку платіжних карток є: зниження розмірів тарифів на обслуговування платіжних карток; розширення застосування миттєвих платежів Instant Payments або Fast Payments; заміна готівкових коштів інструментами безготівкового обігу; поширення штучного інтелекту, відкритого банкінгу, Tap to Phone, цифрових гаманців, De-Fi; застосування бонусних програм; зменшення витрат на обслуговування готівкового обороту; підвищення безпеки платіжних карток від злочинних дій; забезпечення подальшого розвитку національної платіжної системи «Простір».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архірейська Н. В., Кучкова О. В. Сучасні тренди платіжного ринку України – безготівкові розрахунки та електронні гаманці. *Ефективна економіка*. 2021. № 6. URL: <http://surl.li/ootvc>. DOI: 10.32702/2307-2105-2021.6.79
2. Безготівкові розрахунки у 2024 році суттєво переважали серед операцій з платіжними картками. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/bezgotivkovi-rozrahunki-u-2024-rotsi-suttyevo-perevajali-sered-operatsiy-z-platijnimi-kartkami> (дата звернення: 21.03.2025).
3. Бездітко Ю.М., Посаднєва О.М. Оцінка стану та перспектив розвитку ринку банківських електронних платіжних пристроїв в Україні. *Вісник Херсонського національного технічного університету*. 2021. №1(76). С. 226-233.
4. Білий М. М. Особливості розвитку ринку платіжних карток в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2019. Вип. 15 (2). С. 119-128.
5. Ботвіна Н. О., Харченко В. А. Види та впровадження банківських платіжних карток в Україні. X Всеукраїнська науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України» (Одеса, 16-20 травня 2016 р.). 2016. С. 80–101.
6. Бублик Є. О. Ринок платіжних карток в Україні : перспективи та обмеження розвитку. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 3. С. 51–65.
7. Васильченко З. М., Пилипенко А. М. Аналіз ринку платіжних карток та платіжної інфраструктури. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 37. URL: <http://surl.li/oootut>. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-8>
8. Волкова Н. І., Криворучко А., Янішевський Б. Розвиток ринку платіжних послуг в умовах невизначеності. *Modern Economics*. 2023. № 39(2023). С. 18–25.
9. Волохата В. Є. Міжнародний досвід розвитку ринку платіжних карток і проблеми функціонування платіжних карток в Україні. *Бізнес Інформ*. 2022. № 4. С. 119-124.

10. Джусов О. А., Піляк О. І. Поточний стан, проблеми та перспективи розвитку платіжних систем в Україні. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 190–196. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/154-36>
11. Дзюблюк О. В. Банківські платіжні картки як головна форма сучасних грошових відносин і основа грошового обігу. *Економічний аналіз*. 2024. Том 34. № 1. С. 152–164.
12. Дзюблюк О. В., Луців Б. Л., Чайковський Я. І. Сучасний розвиток ринку платіжних карток у цифровій економіці. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії і практики*. 2022. Том 6. №47. С. 51-64.
13. Дослідження Mastercard : третина українців готова перейти на розрахунки виключно цифровими картками. *Mastercard* : веб-сайт. URL: <http://surl.li/opkprz> (дата звернення: 21.03.2025).
14. Заволока Ю. М., Кузьменко О. Ю., Кузьменко В. С. Робота банківської системи та валютного ринку в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 50. URL: <https://surli.cc/blrgkr> (дата звернення: 15.10.2024).
15. Ільченко Л. В. Україні перебуває в обігу 110 млн платіжних карток : аналіз НБУ за II квартал. URL: <https://surl.li/ghwbje> (дата звернення: 21.03.2025).
16. Історія розвитку і сутність електронних платіжних карток : URL: <http://www.virtual.ks.ua/essays-term-papers-anddiplomas/479-history-and-natureofelectronic-payment-cards.html> (дата звернення: 21.03.2025).
17. Козир Ю. Р. Передумови функціонування електронних платіжних систем. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Херсон – м. Хмельницький, 27–28 квітня 2023 р.). Херсон : Видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2023. С. 502–504.
18. Корецька Н. І. Польський досвід функціонування ринку платіжних карток. *Економічний форум*. 2016. № 1. С. 40-47.
19. Корецька Н. І. Фактори, що впливають на функціонування ринку платіжних карток. *Економічний форум*, 2016. № 2. С. 275–285.

20. Корецька Н. І., Збирун Д. В. Ринок платіжних карток України : аналіз та стратегії забезпечення ефективності функціонування : монографія. Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2016. 141 с.
21. Кравець В. М., Савченко А. С. Платіжні картки в Україні. Київ : Факт, 2019. 32 с.
22. Краснова І. В. Шевалдіна В. Г. Фактори впливу на розвиток ринку платіжних карток в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2019. №2 (22). С. 76–86.
23. Левицька Т. В. Особливості використання сучасних інформаційних технологій і платіжних карток у банківській системі. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 10. С. 233–238.
24. Легкоступ І. І., Ваганова О. В. Ринок платіжних карток : стан, проблеми та перспективи розвитку в Україні. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2019. Вип. 809. С. 63–71.
25. Литвинчук І., Назаренко Т., Дячук В. Оцінка ринку платіжних карток в Україні. *Економіка та суспільство*, 2024. №64. С. 24–31.
26. Обсяги безготівкових розрахунків в Україні зростають, попри війну. *Офіційний сайт Національного банку України*. URL: <http://surl.li/orkqsc>
27. Олешко А. А. Інноваційні тенденції розвитку безготівкової економіки. *Інвестиції : практика та досвід*. 2018. № 10. С. 22–25.
28. Орлик О. В., Гострик О. М. Аналіз ринку безготівкових розрахунків в Україні. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2024. №1-2 (314-315). С.34-41
29. Парубок І. Аналіз платіжної інфраструктури та платіжних карток в Україні. *Студентські наукові читання 2024 : матеріали конф. першого туру Всеукр. конкурсу студ. наук. робіт Поліського національного університету*, 28 листопада 2024 р. Житомир : Поліський національний університет. 2024. С. 130-133.
30. Парубок І. Р. Пріоритетні напрями вдосконалення ринку платіжних карток в Україні. *Розвиток системи обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в*

Україні» : теорія, методологія, організація : зб. тез доповідей учасників XXIII Всеукр. студ. конф. Київ : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2025. С. 165-167.

31. Пиріг С. О., Іщук Л. І., Олександренко І. В. Оцінка рівня ринку платіжних карток та чинники впливу на його розвиток. *Економічний форум*. 2021. № 1. С. 184-192.

32. Платежі та розрахунки. *Офіційний сайт Національного банку України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments> (дата звернення: 21.03.2025).

33. Плісак Т. О., Нетребчук Л. О. Ринок платіжних карток : сутність, властивості та показники розвитку. *Економіка і суспільство*. 2016. № 4. С. 312–318.

34. Пожидаєва М. А. Платіжні системи : теоретичні засади та фінансово-правове регулювання в Україні : монографія. Видавництво : Юрінком-Інтер, 2020. 348с.

35. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 14.04.2021 р. № 2121-III. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text> 27 (дата звернення: 21.03.2025).

36. Про віртуальні активи : Закон України від 17.02.2022 р. № 2074-IX. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text> (дата звернення: 21.03.2025).

37. Про міжбанківське обслуговування операцій із застосуванням спеціальних платіжних засобів Національної системи масових електронних платежів : постанова НБУ від 11.11.2005 р. № 424. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0424500-05#Text> (дата звернення 1.02.2024).

38. Про Національний банк України : Закон України від 23.05.2020 р. № 679-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення 1.02.2024).

39. Про платіжні послуги : Закон України від 30.06.2021 р. № 1591-I. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text> (дата звернення 1.02.2024).

40. Ринок платіжних карток в Україні. *Єдиний державний веб-портал відкритих даних*. URL: <https://data.gov.ua/dataset/e69526a2-26bb-4278-a49b-bdc4163cb662> (дата звернення: 02.12.2024).
41. Річний звіт Національного банку України за 2022 рік. *Офіційний сайт Національного банку України*. URL: <http://surl.li/mhlwg> (дата звернення 1.02.2024).
42. Саїнчук Н. В. Романський В. В. Вітчизняна практика використання банківських платіжних карток в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2025. Вип. № 5. С. 142-149.
43. Ситник Н. С., Стасишин А. В., Блащук-Девяткіна Н. З., Петик Л. О. Банківська система : навч. посіб.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
44. Ставерська Т. О., Літвінова Ю. І. Еволюція платіжних систем : інновації на шляху до цифрового майбутнього. *Економіка та суспільство*, 2024. №60. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-85>
45. Трусова Н. В., Чкан І. О. Платіжні системи в Україні та ризики їх функціонування. *Бізнес Інформ*. 2021. №1. С. 257-263.
46. Ушакова О.А Розвиток операцій з платіжними картками в банках України. *Молодий вчений*. 2021. №7. С. 128-133.
47. Шільвінська О. Л., Глигало Н. А., Здір В. А. Стан та перспективи розвитку розрахунків платіжними картками в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2021. № 2 (25). С. 202-207.